

DECIZIE

10 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Iurie Bejenaru
Galina Stratulat, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către avocatul Belousov Andrei în interesele
recurentului Chiselița Grigore,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Chiselița
Grigore împotriva lui Mariniuc Oleg, intervenient accesoriu Botea Eugen cu
privire la declararea valabilă a contractului de schimb și declararea nulității
contractului de împrumut,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2013, prin care
a fost admis apelul declarat de Mariniuc Oleg, fiind casată integral hotărîrea
Judecătoriei Orhei din 23 iulie 2012, cu emiterea unei noi hotărîri privind
respingerea acțiunii,

constată:

La data de 03.05.2010 Chiselița Grigore a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Mariniuc Oleg, intervenient accesoriu Botea Eugen cu
privire la declararea valabilă a contractului de schimb și declararea nulității
contractului de împrumut.

În motivarea acțiunii, reclamantul Chiselița Grigore a indicat că, în
primăvara anului 2008, pîrîtul Mariniuc Oleg 1-a rugat ca să-i facă rost de două
curățitoare de grîu pentru moara sa, pe care el dorește să le primească în
schimbul a două resivuri pentru cernutul făinii.

Cunoscîndu-l pe Boțea Eugen, care avea în proprietate o moară de
prelucrare a cerealelor situată în satul Vișoara, raionul Ștefan Vodă, i-a
comunicat propunerea pîrîtului Mariniuc Oleg, care și-a estimat utilajul la prețul
de 80000 lei.

Deoarece atât, pîrîtul Mariniuc Oleg cît și intervenientul accesoriu Botea Eugen nu se cunoșteau, întreprinderile lor erau situate în diferite regiuni ale țării, în scopul economisirii timpului și fiindcă ambii îl cunoșteau pe reclamantul Chiselița Grigore, de comun acord, i-au propus ca să se ocupe de realizarea tranzacțiilor. Astfel, reclamantul s-a angajat în calitate de intermediar, atât în purtarea tratativelor cît și la realizarea propriu-zisă a schimbului în fapt a bunurilor materiale propuse pentru schimb. Împuternicirile lui de reprezentare nu au fost autorizate prin procură, însă au fost recunoscute și acceptate de ambele părți.

Deci, fiind împuternicit de ambele părți, în luna mai anul 2008, reclamantul Chiselița Grigore s-a prezentat la sediul întreprinderii pîrîtului Mariniuc Oleg, de unde a primit utilajele predestinate pentru schimb și anume două resivuri cu prețul declarat de proprietar de 80000 lei pe care le-a transportat în satul Vișoara, raionul Ștefan Vodă, în schimbul a două curățătoare de grîu primite de la intervenientul accesoriu Botea Eugen, evaluate la prețul de 80000 lei.

La momentul primirii utilajului de la pîrîtul Mariniuc Oleg, acesta i-a propus ca în scopul asigurării bunurilor pe care i le transmite, să-i lase o recipisă, chipurile de împrumut a unei sume de bani echivalentă cu valoarea de 80000 lei a utilajului primit de la el pentru schimb.

La data de 15.05.2008, a realizat schimbul de utilaj cu intervenientul accesoriu Botea Eugen. La momentul primirii de la ultimul a utilajului schimbat atât Botea Eugen cît și pîrîtul Mariniuc Oleg nu au avut nici un fel de obiecții.

Mai invocă că, peste aproximativ 2-3 luni, pîrîtul Mariniuc Oleg i-a comunicat reclamantului că, intenționează să modernizeze utilajul de la moară și nu mai are nevoie de mecanismele aduse de reclamant.

Reclamantul Chiselița Grigore a solicitat declararea ca fiind valabil contractul de schimb din 15.05.2008, potrivit căruia Mariniuc Oleg a transmis cu drept de proprietate lui Botea Eugen două utilaje de moară pentru curățitul grîului cu prețul de 80000 lei și a primit în schimb de la ultimul cu drept de proprietate două utilaje de moară resivuri pentru cernut făină cu același preț de 80000 lei, precum și declararea nulă contractului (recipisa), prin care, reclamantul a luat cu împrumut de la Mariniuc Oleg bani în sumă de 80000 lei cu achitarea unei dobînzii de 10 % lunar pentru întârziere cu începere de la 01.08.2008.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 23.07.2012 acțiunea a fost admisă integral. S-a declarat valabil contractul de schimb din 15.05.2008. S-a declarat nul contractul (recipisa) de împrumut a sumei de 80000 lei. S-a încasat de la Mariniuc Oleg în beneficiul lui Chiselița Grigore cheltuielile de judecată suportate în sumă de 3244,26 lei, precum și taxa de stat în sumă de 200 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05.02.2013 a fost admis apelul declarat de Mariniuc Oleg, fiind casată integral hotărîrea Judecătorie Orhei din 23.07.2012, cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii. S-a încasat de la Chiselița Grigore în beneficiul lui Mariniuc Oleg cheltuielile de judecată ce țin de achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 150 lei.

Invocînd netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, avocatul Belousov Andrei în interesele recurente Chiselița Grigore, la data de 10.04.2013 a declarat

recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea amplă a recursului, reprezentantul recurentului a invocat în esență că, la emiterea deciziei, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În acest context, a invocat că, instanța de apel în mod eronat a făcut referire la faptul că, în temeiul recipisei ar fi existat o hotărâre definitivă privind încasarea sumei de la recurentul Chiselița Grigore în folosul intimatului Mariniuc Oleg.

De asemenea, reprezentantul recurentului a mai menționat că, nu corespunde realității angajamentul recurentului Chiselița Grigore în favoarea intimatului Mariniuc Oleg privind achitarea datoriei în mărime de 100000 lei.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat în termen, deoarece materialele pricinii atestă recepționarea de către avocatul recurentului Belousov Andrei a deciziei instanței de apel la data de 28.03.2013, (f.d.80, verso).

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Actele cauzei denotă că, recurentul Chiselița Grigore s-a adresat în instanța de judecată cu o acțiune împotriva lui Mariniuc Oleg, intervenient accesoriu Botea Eugen cu privire la declararea valabilă a contractului de schimb și declararea nulității contractului de împrumut.

Prin hotărârea primei instanțe acțiunea a fost admisă integral.

În motivarea concluziilor formulate s-a reținut faptul că, recurentul Chiselița Grigore și-a onorat pe deplin obligațiile referitor la schimbul utilajelor. Recipisa, prin care recurentul a contractat un împrumut de 80000 lei de la intimatul Mariniuc Oleg nu cuprinde toate prevederile esențiale ale unui act juridic și respectiv contravine normelor imperative.

Instanța de apel a admis apelul declarat de Mariniuc Oleg, casând hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

În acest context, a reținut că, recurentul Chiselița Grigore nu este parte a contractului și nu este subiect al raportului material litigios, respectiv nu este în drept de a înainta acțiunea privind recunoașterea valabilității contractului de schimb.

De asemenea, nu s-a probat faptul semnării în urma unei false reprezentări cu privire la actul juridic a recipisei, prin care, recurentul a luat cu împrumut de la intimatul Mariniuc Oleg bani în sumă de 80000 lei cu achitarea unei dobânzi de 10 % lunar pentru întârziere, cu începere de la 01.08.2008.

Recursul declarat de către avocatul Belousov Andrei în interesele recurentului Chiselița Grigore este întemeiat din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Analiza pe care judecata o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere și să corespundă prevederilor normelor de drept procedural.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, contrar prevederilor enunțate prin hotărîrea primei instanțe și a instanței de apel în pricina dată nu au fost stabilite circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, hotărîrile neavînd putere de convingere.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Dispoziția art. 241 alin. (4) CPC prevede că, în partea descriptivă se indică pretențiile reclamantului, obiecțiile pîrîtului și explicațiile celorlalți participanți la proces. Totodată alin. (5) al articolului nominalizat prevede că, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Însă, în cazul din speță, hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel nu întrunesc aceste prevederi legale.

Astfel, după cum denotă materialele cauzei, pe rolul instanței de judecată există o altă pricină civilă la acțiunea formulată de către Mariniuc Oleg împotriva lui Chiselița Grigore cu privire la încasarea sumei.

În acest context, prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 11.12.2008 s-a dispus încasarea de la Chiselița Grigore în beneficiul lui Mariniuc Oleg suma de 100000 lei, precum și suma de 304,50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Iar, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19.10.2011, adoptată în aceeași pricină, a fost admis recursul declarat de către Chiselița Grigore, fiind casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14.12.2010 și hotărîrea Judecătoriei Orhei din 11.12.2008, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Orhei, în alt complet de judecatori.

Conform prevederilor art. 187 alin. (1) CPC, în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a cîțiva pîrîți, sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pîrît și că aceste procese sînt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe, judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces dacă consideră că o astfel de conexare ar duce

la soluționarea rapidă și justă a litigiilor și dacă este posibilă aplicarea aceleiași proceduri de soluționare a pricinilor.

Astfel, reieșind din cele sus-menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, litigiul în cauză la cererea de chemare a lui Chiselița Grigore împotriva lui Mariniuc Oleg, intervenient accesoriu Botea Eugen cu privire la declararea valabilă a contractului de schimb și declararea nulității contractului de împrumut, este într-o legătură directă cu pricina civilă la acțiunea lui Mariniuc Oleg împotriva lui Chiselița Grigore cu privire la încasarea sumei.

Prin urmare, respectivele pricini civile nu pot examinate separat și la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să verifice dacă la Curtea de Apel Chișinău se află pe rol pricina civilă la acțiunea Mariniuc Oleg împotriva lui Chiselița Grigore cu privire la încasarea sumei.

În cazul existenței a unui astfel de litigiu, în baza art. 187 alin. (1) CPC, menționat, instanța urmează de a conexa într-un singur proces pricina civilă în cauză și pricina civilă la acțiunea Mariniuc Oleg împotriva lui Chiselița Grigore cu privire la încasarea sumei, pentru examinarea justă a litigiului.

Ori, adoptarea oricărei hotărâri separate pe una din pricinile enunțate, ar influența în mod direct la adoptarea hotărârii pe altă cauză, rămasă eventual pentru examinare ulterioară.

Dat fiind faptul că, instanța de recurs este în imposibilitate de a înlătura aceste contradicții, pricina urmează a fi restituită pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Având în vedere faptul că, decizia instanței de apel a fost emisă în contradicție cu prevederile normelor de drept procedural, iar argumentele invocate de reprezentantul recurentului sînt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel, restituind pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Belousov Andrei în interesele recurentului Chiselița Grigore.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2013, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Chiselița Grigore împotriva lui Mariniuc Oleg, intervenient accesoriu Botea Eugen cu privire la declararea valabilă a contractului de schimb și declararea nulității contractului de

împrumut, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Svetlana Novac